ODLUKA KOMISIJE (EU) 2022/767

od 13. travnja 2022.

o usklađenosti ciljeva performansi iz nacrta plana performansi, koji je Portugal dostavio u skladu s Uredbom (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća, s ciljevima performansi na razini Unije za treće referentno razdoblje

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2022) 2288)

(Vjerodostojan je samo tekst na portugalskom jeziku)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o utvrđivanju okvira za stvaranje jedinstvenog europskog neba (Okvirna uredba) ([1]), a posebno njezin članak 11. stavak 3. točku (c) prvi podstavak,

uzimajući u obzir Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2019/317 od 11. veljače 2019. o utvrđivanju programa performansi i sustava utvrđivanja naknada u okviru jedinstvenog europskog neba ([2]), a posebno njezin članak 14. stavak 2.,

budući da:

OPĆE NAPOMENE

(1) U skladu s člankom 11. Uredbe (EZ) br. 549/2004 treba uspostaviti shemu izvedbe usluga u zračnoj plovidbi i mrežnih funkcija. Nadalje, člankom 10. Provedbene uredbe (EU) 2019/317 od država članica zahtijeva se da utvrde obvezujuće ciljeve performansi na nacionalnoj razini ili na razini funkcionalnih blokova zračnog prostora („FAB-ova") za svako referentno razdoblje plana performansi za usluge u zračnoj plovidbi i mrežne funkcije. Ti ciljevi performansi moraju biti u skladu s ciljevima na razini Unije koje je Komisija donijela za predmetno referentno razdoblje. Komisija je odgovorna za ocjenjivanje usklađenosti predloženih ciljeva performansi iz nacrta planova performansi koje su sastavile države članice s ciljevima performansi na razini Unije na temelju kriterija za ocjenjivanje utvrđenih u Prilogu IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317.

(2) Od prvog tromjesečja kalendarske godine 2020. na sektor zračnog prometa znatno je utjecalo izbijanje pandemije bolesti COVID-19, pri čemu se znatno smanjio intenzitet zračnog prometa u odnosu na razine prije pandemije, zbog mjera koje su države članice i treće zemlje poduzele radi ograničavanja pandemije.

(3) Ciljevi performansi na razini Unije za treće referentno razdoblje („RP3") izvorno su utvrđeni u Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2019/903 ([3]). Budući da su ti ciljevi performansi na razini Unije i nacrti planova performansi za treće referentno razdoblje koje su države članice naknadno dostavile sastavljeni prije izbijanja pandemije bolesti COVID-19, njima se nisu mogle uzeti u obzir kasnije znatno promijenjene okolnosti u zračnom prijevozu.

([1]) SL L 96, 31.3.2004., str. 1.

([2]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/317 od 11. veljače 2019. o utvrđivanju programa performansi i sustava utvrđivanja naknada u okviru jedinstvenog europskog neba i stavljanju izvan snage provedbenih uredaba (EU) br. 390/2013 i (EU) br. 391/2013 (SL L 56, 25.2.2019., str. 1.).

([3]) Provedbena odluka Komisije (EU) 2019/903 od 29. svibnja 2019. kojom se postavljaju ciljevi performansi na razini Unije za mrežu za upravljanje zračnim prometom za treće referentno razdoblje koje počinje 1. siječnja 2020. i završava 31. prosinca 2024. godine (SL L 144, 3.6.2019., str. 49.).

(4) Kao odgovor na utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na pružanje usluga u zračnoj plovidbi, u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2020/1627 ([4]) utvrđene su izvanredne mjere za treće referentno razdoblje kojima se odstupa od odredaba Provedbene uredbe (EU) 2019/317. U skladu s člankom 2. stavkom 1. Provedbene uredbe (EU) 2020/1627 Komisija je 2. lipnja 2021. donijela Provedbenu odluku (EU) 2021/891 ([5]) o utvrđivanju revidiranih ciljeva performansi na razini Unije za treće referentno razdoblje.

(5) Komisija napominje da Služba za statistiku i predviđanja pri Eurocontrolu („STATFOR") u predviđanju prometa iz listopada 2021. predviđa da će zračni promet na razini Unije tijekom 2023. dosegnuti razine prije pandemije te da će 2024. te razine premašiti. Međutim, stupanj nesigurnosti u pogledu razvoja situacije s prometom i dalje je posebno visok zbog rizika povezanih s razvojem epidemiološke situacije uzrokovane bolešću COVID-19. Komisija nadalje napominje da se očekuje da će oporavak prometa biti neujednačen među državama članicama.

(6) Sve države članice izradile su i donijele nacrte planova performansi s revidiranim lokalnim ciljevima performansi za treće referentno razdoblje, koji su dostavljeni Komisiji na ocjenu do 1. listopada 2021. Nakon provjere potpunosti tih nacrta planova performansi Komisija je od država članica zatražila da do 17. studenoga 2021. dostave ažurirane nacrte planova performansi. Ocjena Komisije iz ove Odluke temelji se na ažuriranom nacrtu plana performansi koji je dostavio Portugal.

(7) Tijelo za ocjenu performansi, koje pomaže Komisiji u provedbi plana performansi u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 549/2004, dostavilo je Komisiji izvješće sa savjetima u vezi s ocjenom nacrta planova performansi za treće referentno razdoblje.

(8) Komisija je u skladu s člankom 14. stavkom 1. Provedbene uredbe (EU) 2019/317 ocijenila usklađenost lokalnih ciljeva performansi koje je predložio Portugal na temelju kriterija za ocjenjivanje utvrđenih u točki 1. Priloga IV. toj provedbenoj uredbi i uzimajući u obzir lokalne okolnosti. U pogledu svakog ključnog područja performansi i povezanih ciljeva performansi Komisija je ocjenjivanje nadopunila revizijom nacrta planova performansi u odnosu na elemente utvrđene u točki 2. Priloga IV. toj provedbenoj uredbi.

OCJENA KOMISIJE

Ocjena nacrta ciljeva performansi u ključnom području performansi povezanom sa sigurnosti

(9) Komisija je u pogledu ključnog područja performansi povezanog sa sigurnosti ocijenila usklađenost ciljeva koje je dostavio Portugal u vezi s djelotvornosti upravljanja sigurnosti pružatelja usluga u zračnoj plovidbi na temelju kriterija utvrđenog u točki 1.1. Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317. Ta je ocjena provedena uzimajući u obzir lokalne okolnosti i nadopunjena je revizijom mjera kojima se nastoje ostvariti sigurnosni ciljevi u pogledu elemenata utvrđenih u točki 2.1. podtočki (a) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317.

(10) U nastavku su navedeni nacrti ciljeva performansi u ključnom području performansi povezanom sa sigurnosti koje je predložio Portugal u pogledu djelotvornosti upravljanja sigurnosti, raščlanjeni prema cilju upravljanja sigurnosti i izraženi kao razina provedbe:

([4]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2020/1627 od 3. studenoga 2020. o izvanrednim mjerama za treće referentno razdoblje (2020.–2024.) programa performansi i sustava utvrđivanja naknada u okviru jedinstvenog europskog neba zbog pandemije bolesti COVID-19 (SL L 366, 4.11.2020., str. 7.).

([5]) Provedbena odluka Komisije (EU) 2021/891 od 2. lipnja 2021. o utvrđivanju revidiranih ciljeva performansi na razini Unije za mrežu za upravljanje zračnim prometom za treće referentno razdoblje (2020.–2024.) i o stavljanju izvan snage Provedbene odluke (EU) 2019/903 (SL L 195, 3.6.2021., str. 3.).

Portugal	Ciljevi djelotvornosti upravljanja sigurnosti, izraženi kao razina provedbe (razine od A do D prema EASA-i)				
Predmetni pružatelj usluga u zračnoj plovidbi	**Cilj upravljanja sigurnosti**	**2021.**	**2022.**	**2023.**	**2024.**
NAV Portugal	Politika i ciljevi u pogledu sigurnosti	C	C	C	**C**
	Upravljanje sigurnosnim rizikom	C	C	C	**D**
	Osiguranje sigurnosti	C	C	C	**C**
	Promicanje sigurnosti	C	C	C	**C**
	Kultura sigurnosti	C	C	C	**C**

(11) U pogledu nacrta sigurnosnih ciljeva koje je Portugal predložio za pružatelja usluga u zračnoj plovidbi (NAV Portugal) Komisija je utvrdila da se razina cilja performansi na razini Unije planira ostvariti 2024. u pogledu cilja „upravljanje sigurnosnim rizicima”, a za ostale „ciljeve upravljanja sigurnosti” lokalni ciljevi performansi ispunjavaju razinu cilja performansi na razini Unije za svaku kalendarsku godinu od 2021. do 2024.

(12) Komisija napominje da se u nacrtu plana performansi koji je dostavio Portugal utvrđuju mjere za NAV Portugal za postizanje lokalnih sigurnosnih ciljeva, kao što su nadogradnja postojećih alata, poboljšanje postupka praćenja sigurnosnih pokazatelja i izvješćivanja o kulturi sigurnosti te revizija strukture osposobljavanja u pogledu sustava upravljanja sigurnosti.

(13) Na temelju nalaza iz uvodnih izjava 11. i 12., te s obzirom na to da se sigurnosni ciljevi performansi na razini Unije, utvrđeni u Provedbenoj odluci (EU) 2021/891, moraju ostvariti do posljednje godine trećeg referentnog razdoblja, odnosno 2024., nacrte ciljeva iz nacrta plana performansi za Portugal trebalo bi ocijeniti kao usklađene s ciljevima performansi na razini Unije u ključnom području performansi povezanom sa sigurnosti.

Ocjena nacrta ciljeva performansi u ključnom području performansi povezanom s okolišem

(14) Kad je riječ o ključnom području performansi povezanom s okolišem, usklađenost ciljeva koje je dostavio Portugal u vezi s prosječnom učinkovitosti horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju ocijenjena je na temelju kriterija utvrđenog u točki 1.2. Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317. U skladu s tim, predloženi ciljevi iz nacrta plana performansi za Portugal uspoređeni su s relevantnim referentnim vrijednostima učinkovitosti horizontalnog leta na ruti utvrđenima u Planu poboljšanja europske mreže ruta („ERNIP”) koji je bio dostupan u trenutku donošenja revidiranih ciljeva performansi na razini Unije za treće referentno razdoblje, odnosno 2. lipnja 2021. Ta je ocjena provedena uzimajući u obzir lokalne okolnosti i nadopunjena je revizijom mjera kojima se nastoje ostvariti ciljevi u pogledu okoliša utvrđeni u točki 2.1. podtočki (a) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317.

(15) U pogledu kalendarske godine 2020. cilj performansi na razini Unije za treće referentno razdoblje u ključnom području performansi povezanom s okolišem, koji je prvotno utvrđen u Provedbenoj odluci (EU) 2019/903, nije revidiran Provedbenom odlukom (EU) 2021/891, s obzirom na to da je razdoblje primjene tog cilja isteklo i da je stoga njegova provedba postala konačna bez mogućnosti retroaktivnih prilagodbi. U skladu s tim, od država članica nije se tražilo da u nacrtima planova performansi dostavljenima do 1. listopada 2021. revidiraju svoje lokalne ciljeve performansi za kalendarsku godinu 2020. u području performansi povezanom s okolišem. Stoga bi usklađenost lokalnih ciljeva performansi u području okoliša s odgovarajućim ciljevima performansi na razini Unije trebalo ocijeniti s obzirom na kalendarske godine 2021., 2022., 2023. i 2024.

(16) U nastavku su navedeni nacrti ciljeva performansi u ključnom području performansi povezanom s okolišem koje je predložio Portugal i odgovarajuće nacionalne referentne vrijednosti za treće referentno razdoblje iz ERNIP-a, izražene kao prosječna učinkovitost horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju:

	2021.	2022.	2023.	2024.
Nacrt rutnih ciljeva u pogledu okoliša, za Portugal, izraženih kao prosječna učinkovitost horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju	**1,80 %**	**1,80 %**	**1,80 %**	**1,80 %**
Referentne vrijednosti za Portugal	1,80 %	1,80 %	1,80 %	1,80 %

(17) Komisija primjećuje da su nacrti ciljeva u području okoliša koje je predložio Portugal jednaki odgovarajućim nacionalnim referentnim vrijednostima za svaku kalendarsku godinu od 2021. do 2024.

(18) Komisija u pogledu točke 2.1. podtočke (a) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317 napominje da je Portugal u nacrtu plana performansi predstavio nekoliko mjera za postizanje lokalnih ciljeva u području okoliša koje uključuju optimizaciju i proširenje Završne kontrolirane oblasti (TMA) Madeira, provedbu prijelaznog plana za navigaciju temeljenu na performansama (PBN), nove strukture za standardne instrumentalne odlaske (SID) i standardne instrumentalne dolaske (STAR) u Cascaisu, sustav točaka uključivanja TMA-a Lisabon te nekoliko mjera za povećanje prekogranične suradnje s Francuskom, Španjolskom i Marokom.

(19) Nadalje, Komisija primjećuje da je Portugal već uveo zračni prostor slobodnih ruta (FRA) s razine leta 245 u Području letnih informacija (FIR) Lisabon i planira proširiti FRA na FIR Santa Maria krajem 2024.

(20) Na temelju nalaza iz uvodnih izjava od 17. do 19. nacrti ciljeva navedeni u nacrtu plana performansi za Portugal trebali bi se ocijeniti kao usklađeni s ciljevima performansi na razini Unije u ključnom području performansi povezanom s okolišem.

Ocjena nacrta ciljeva performansi u ključnom području performansi povezanom s kapacitetom

(21) Kad je riječ o ključnom području performansi povezanom s kapacitetom, usklađenost ciljeva koje je dostavio Portugal u vezi s prosječnim kašnjenjem u upravljanju protokom zračnog prometa na ruti („ATFM") po letu ocijenjena je na temelju kriterija utvrđenog u točki 1.3. Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317. U skladu s tim, predloženi ciljevi iz nacrta plana performansi za Portugal uspoređeni su s relevantnim referentnim vrijednostima utvrđenima u Planu mrežnih operacija koji je bio dostupan u trenutku donošenja revidiranih ciljeva performansi na razini Unije za treće referentno razdoblje, odnosno 2. lipnja 2021. Ta je ocjena provedena uzimajući u obzir lokalne okolnosti i nadopunjena je revizijom mjera kojima se nastoje ostvariti ciljevi u pogledu kapaciteta utvrđeni u točki 2.1. podtočki (a) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317.

(22) U pogledu kalendarske godine 2020. cilj performansi na razini Unije za treće referentno razdoblje u ključnom području performansi povezanom s kapacitetom, koji je prvotno utvrđen u Provedbenoj odluci (EU) 2019/903, nije revidiran Provedbenom odlukom (EU) 2021/891, s obzirom na to da je razdoblje primjene tog cilja isteklo i da je stoga njegova provedba postala konačna bez mogućnosti retroaktivnih prilagodbi. U skladu s tim, od država članica nije se tražilo da u nacrtima planova performansi dostavljenima do 1. listopada 2021. revidiraju svoje lokalne ciljeve performansi za kalendarsku godinu 2020. u području performansi povezanom s kapacitetom. Stoga bi usklađenost lokalnih ciljeva performansi u području kapaciteta s odgovarajućim ciljevima performansi na razini Unije trebalo ocijeniti s obzirom na kalendarske godine 2021., 2022., 2023. i 2024.

(23) U nastavku su navedeni nacrti rutnih ciljeva povezanih s kapacitetom koje je Portugal predložio za treće referentno razdoblje, izraženi u minutama kašnjenja ATFM-a po letu, i odgovarajuće referentne vrijednosti iz Plana mrežnih operacija:

	2021.	2022.	2023.	2024.
Nacrt rutnih ciljeva povezanih s kapacitetom, za Portugal, u minutama kašnjenja ATFM-a po letu	**0,09**	**0,13**	**0,13**	**0,13**
Referentne vrijednosti za Portugal	0,09	0,13	0,13	0,13

(24) Komisija primjećuje da su nacrti ciljeva u području kapaciteta koje je predložio Portugal jednaki odgovarajućim nacionalnim referentnim vrijednostima za svaku kalendarsku godinu od 2021. do 2024.

(25) U pogledu točke 2.1. podtočke (a) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317 Komisija napominje da je Portugal u nacrtu plana performansi predstavio niz mjera za postizanje lokalnih rutnih ciljeva povezanih s kapacitetom. Te mjere uključuju prelazak na novi sustav upravljanja zračnim prometom (ATM) i prostoriju za operacije (OPS), promjene zračnog prostora, uključujući prekogranične inicijative za FRA, poboljšane postupke za upravljanje protokom zračnog prometa i kapacitetom (ATFCM) te provedbu plana zapošljavanja kako bi se znatno povećao broj EPRV-ova kontrolora zračnog prometa (+ 25 % do 2024. u odnosu na razine iz 2019.).

(26) Na temelju nalaza iz uvodnih izjava 24. i 25. nacrti ciljeva navedeni u nacrtu plana performansi za Portugal trebali bi se ocijeniti kao usklađeni s ciljevima performansi na razini Unije u ključnom području performansi povezanom s kapacitetom.

Pregled nacrta ciljeva povezanih s kapacitetom za terminalne usluge u zračnoj plovidbi

(27) Kad je riječ o zračnim lukama obuhvaćenima područjem primjene Provedbene uredbe (EU) 2019/317 kako je utvrđeno u članku 1. stavcima 3. i 4. te uredbe, Komisija je nadopunila svoju ocjenu nacrta rutnih ciljeva povezanih s kapacitetom revizijom nacrta ciljeva povezanih s kapacitetom za terminalne usluge u zračnoj plovidbi u skladu s točkom 2.1. podtočkom (b) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317. Utvrđeno je da su ti nacrti ciljeva sporni u pogledu Portugala.

(28) Komisija primjećuje da je usporedbom nacrta nacionalnih ciljeva povezanih s prosječnim kašnjenjem ATFM-a na razini zračne luke s performansama sličnih zračnih luka tijekom drugog referentnog razdoblja utvrdila da će očekivana kašnjenja ATFM-a u zračnim lukama Lisabon i Porto biti veća od onih predviđenih za slične zračne luke.

(29) Stoga, kad je riječ o donošenju konačnog plana performansi u skladu s člankom 16. točkom (a) Provedbene uredbe (EU) 2019/317, Komisija smatra da bi Portugal trebao dodatno opravdati ciljeve povezane s kapacitetom terminala s obzirom na navedena opažanja ili smanjiti nacrte ciljeva povezanih s kapacitetom za terminalne usluge u zračnoj plovidbi.

Ocjena nacrta ciljeva performansi u ključnom području performansi povezanom s troškovnom učinkovitosti

(30) Kad je riječ o ključnom području performansi povezanom s troškovnom učinkovitosti, usklađenost ciljeva koje je dostavio Portugal u vezi s utvrđenim jediničnim troškom za rutne usluge u zračnoj plovidbi ocijenjena je na temelju kriterija utvrđenih u točki 1.4. podtočkama (a), (b) i (c) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317. Ti se kriteriji temelje na kretanju utvrđenog jediničnog troška tijekom trećeg referentnog razdoblja, dugoročnom kretanju utvrđenog jediničnog troška tijekom drugog i trećeg referentnog razdoblja (2015.–2024.) i polaznoj vrijednosti za utvrđeni jedinični trošak na razini zone naplate u usporedbi s prosječnom vrijednosti zona naplate u kojima pružatelji usluga u zračnoj plovidbi imaju slično operativno i ekonomsko okruženje.

(31) Ocjena rutnih ciljeva povezanih s troškovnom učinkovitosti provedena je uzimajući u obzir lokalne okolnosti. Nadopunjena je revizijom ključnih čimbenika i parametara na kojima se temelje ti ciljevi kako je navedeno u točki 2.1. podtočki (d) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317.

(32) U nastavku su navedeni nacrti rutnih ciljeva povezanih s troškovnom učinkovitosti koje je Portugal predložio za treće referentno razdoblje:

Zona naplate rutnih naknada u kontinentalnom Portugalu	Polazna vrijednost za 2014.	Polazna vrijednost za 2019.	2020.–2021.	2022.	2023.	2024.
Nacrt rutnih ciljeva povezanih s troškovnom učinkovitosti, izraženih kao utvrđeni rutni jedinični trošak (u realnim vrijednostima cijena za 2017.)	**36,13 EUR**	**34,88 EUR**	**65,82 EUR**	**40,78 EUR**	**40,37 EUR**	**37,87 EUR**

(33) Kad je riječ o kriteriju utvrđenom u točki 1.4. podtočki (a) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317, Komisija primjećuje da je kretanje utvrđenog rutnog jediničnog troška na razini zone naplate u Portugalu, koje je iznosilo +2,1 % godišnje tijekom trećeg referentnog razdoblja, slabije od kretanje na razini Unije, koje je iznosilo +1,0 % tijekom istog razdoblja.

(34) Kad je riječ o kriteriju utvrđenom u točki 1.4. podtočki (b) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317, Komisija primjećuje da je dugoročno kretanje utvrđenog rutnog jediničnog troška na razini zone naplate u Portugalu, koje je iznosilo +0,5 % godišnje tijekom drugog i trećeg referentnog razdoblja, slabije od dugoročnog kretanja na razini Unije, koje je iznosilo −1,3 % tijekom istog razdoblja.

(35) Međutim, pri usporedbi lokalnog kretanja utvrđenog jediničnog troška i njegova kretanja na razini Unije iz uvodnih izjava 33. i 34. trebalo bi uzeti u obzir predviđanje STATFOR-a Eurocontrola da će rast rutnog zračnog prometa u Portugalu tijekom trećeg referentnog razdoblja biti znatno niži od prosječnog rasta prometa na razini Unije. Zbog toga je Portugalu teže ostvariti navedena kretanja utvrđenog jediničnog troška na razini Unije.

(36) Kad je riječ o kriteriju utvrđenom u točki 1.4. podtočki (c) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317, Komisija primjećuje da je polazna vrijednost utvrđenog jediničnog troška u Portugalu od 34,88 EUR u realnim vrijednostima cijena za 2017. („EUR2017”) za 12,2 % niža od prosječne polazne vrijednosti od 39,73 EUR za EUR2017 relevantne usporedne skupine. Komisija napominje da će utvrđeni rutni jedinični trošak u Portugalu za 2024. i dalje biti niži za 9,8 % od prosjeka usporedne skupine.

(37) Komisija je nadalje ispitala mogu li se odstupanja utvrđena u uvodnim izjavama 33. i 34. smatrati potrebnima i razmjernima u skladu s točkom 1.4. podtočkom (d) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317, pod uvjetom da su utvrđena odstupanja od kretanja utvrđenog jediničnog troška na razini Unije ili od dugoročnog kretanja utvrđenog jediničnog troška na razini Unije isključivo rezultat dodatnih utvrđenih troškova povezanih s mjerama potrebnima za postizanje ciljeva performansi u ključnom području performansi povezanom s kapacitetom ili mjerama restrukturiranja u smislu članka 2. stavka 18. Provedbene uredbe (EU) 2019/317.

(38) Kad je riječ o kriteriju utvrđenom u točki 1.4. podtočki (d) podpodtočki i. Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317, Komisija primjećuje da je Portugal u svojem nacrtu plana performansi predstavio mjere i ulaganja koje pružatelj usluga u zračnoj plovidbi, odnosno NAV Portugal, treba provesti radi postizanja lokalnih ciljeva povezanih s kapacitetom.

(39) Konkretno, Portugal planira staviti u upotrebu novi sustav ATM-a jer je životni ciklus sustava koji se trenutačno upotrebljava istekao i sustav se mora zamijeniti. Ta je mjera doista važna kako bi se u budućnosti osigurali odgovarajući kapaciteti jer je postojeći sustav ATM-a bio odgovoran za znatan dio kašnjenja ATFM-a koja je tijekom drugog referentnog razdoblja uzrokovao NAV Portugal prije pandemije bolesti COVID-19. Novim sustavom ATM-a smanjit će se radno opterećenje ATCO-a po zrakoplovu i omogućiti nove funkcije, čime će se ostvariti operativna dobit.

(40) Nadalje, Portugal tijekom trećeg referentnog razdoblja planira znatno povećati broj EPRV-ova ATCO-a u operacijama. To je ključno kako bi se omogućilo otvaranje većeg broja sektora u zračnom prostoru Portugala na ruti do kraja trećeg referentnog razdoblja, čime će se povećati predviđeni kapacitet.

(41) Na temelju detaljne analize tijela za ocjenu performansi Komisija smatra da su relevantne mjere koje je Portugal naveo u nacrtu plana performansi doista nužne za postizanje lokalnih ciljeva povezanih s kapacitetom. Nadalje, uzimajući u obzir ocjenu tijela za ocjenu performansi, može se zaključiti da su dodatni troškovi tih mjera veći od odstupanja od kretanja utvrđenog jediničnog troška na razini Unije i od dugoročnog kretanja utvrđenog jediničnog troška na razini Unije iz uvodnih izjava 33. i 34.

(42) S obzirom na razmatranja u uvodnim izjavama od 38. do 41., Komisija utvrđuje da je kriterij iz točke 1.4. podtočke (d) podpodtočke i. ispunjen u pogledu Portugala.

(43) Iz prethodnih razmatranja proizlazi da nije potrebno dodatno ispitati bi li kriterij iz točke 1.4. podtočke (d) podpodtočke ii. bio ispunjen u pogledu Portugala.

(44) Na temelju nalaza iz uvodnih izjava od 33. do 43., nacrti ciljeva navedeni u nacrtu plana performansi za Portugal trebali bi se ocijeniti kao usklađeni s ciljevima performansi na razini Unije u ključnom području performansi povezanom s troškovnom učinkovitosti.

Pregled nacrta ciljeva povezanih s troškovnom učinkovitosti za terminalne usluge u zračnoj plovidbi

(45) Kad je riječ o zračnim lukama obuhvaćenima područjem primjene Provedbene uredbe (EU) 2019/317 kako je utvrđeno u članku 1. stavcima 3. i 4. te uredbe, Komisija je nadopunila svoju ocjenu nacrta rutnih ciljeva povezanih s troškovnom učinkovitosti revizijom nacrta ciljeva povezanih s troškovnom učinkovitosti za terminalne usluge u zračnoj plovidbi u skladu s točkom 2.1. podtočkom (c) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317. Utvrđeno je da ti nacrti ciljeva nisu sporni u pogledu Portugala.

Pregled programa poticaja iz članka 11. Provedbene uredbe (EU) 2019/317 koji nadopunjava Komisijinu ocjenu nacrta ciljeva povezanih s kapacitetom

(46) Komisija je u skladu s točkom 2.1. podtočkom (f) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317 u vezi s ocjenom nacrta ciljeva povezanih s kapacitetom nadopunila svoju ocjenu revizijom nacrta programa poticaja iz članka 11. Provedbene uredbe (EU) 2019/317. U tom je pogledu ispitala ispunjavaju li nacrti programa poticaja materijalne zahtjeve iz članka 11. stavaka 1. i 3. Provedbene uredbe (EU) 2019/317. Utvrđeno je da su nacrti programa poticaja iz nacrta plana performansi za Portugal sporni.

(47) Komisija primjećuje da i program poticaja za kapacitet na ruti i program poticaja za kapacitet terminala koji su predloženi u portugalskom nacrtu plana performansi sadržavaju maksimalnu financijsku nepogodnost u iznosu od 0,5 % utvrđenih troškova i maksimalnu financijsku pogodnost u iznosu od 0,5 % utvrđenih troškova.

(48) Na temelju stručnog savjeta tijela za ocjenu performansi Komisija sumnja da bi predložena maksimalna financijska nepogodnost u iznosu od 0,5 % utvrđenih troškova u tim programima poticaja imala ikakav znatan utjecaj na prihode izložene riziku, kako je propisano člankom 11. stavkom 3. točkom (a) Provedbene uredbe (EU) 2019/317.

(49) Stoga bi, kad je riječ o donošenju konačnog plana performansi u skladu s člankom 16. točkom (a) Provedbene uredbe (EU) 2019/317, Portugal trebao revidirati svoje programe poticaja za postizanje ciljeva povezanih s kapacitetom na ruti i kapacitetom terminala tako da se maksimalne financijske nepogodnosti koje proizlaze iz tih programa poticaja utvrde na razini koja ima znatan utjecaj na prihode izložene riziku, kako je izričito propisano člankom 11. stavkom 3. točkom (a) Provedbene uredbe (EU) 2019/317, što bi, prema mišljenju Komisije, trebalo dovesti do maksimalne financijske nepogodnosti koja je jednaka ili veća od 1 % utvrđenih troškova.

ZAKLJUČCI

(50) Na temelju ocjene iz uvodnih izjava od 9. do 49., Komisija je zaključila da su ciljevi performansi iz nacrta plana performansi koji je dostavio Portugal u skladu s ciljevima performansi na razini Unije.

(51) Komisija napominje da su neke države članice izrazile namjeru da u svoje troškovne osnovice za treće referentno razdoblje uključe troškovne stavke povezane s otkrivanjem bespilotnih letjelica u zračnim lukama. Nije bilo moguće točno utvrditi, na temelju elemenata sadržanih u nacrtima planova performansi, u kojoj su mjeri države članice uključile takve utvrđene troškove u svoje troškovne osnovice za treće referentno razdoblje i, ako su takvi troškovi uključeni, u kojoj su mjeri nastali u vezi s pružanjem usluga u zračnoj plovidbi da bi se stoga mogli smatrati prihvatljivima u okviru programa performansi i sustava utvrđivanja naknada. Službe Komisije poslale su *ad hoc* zahtjev za informacije svim državama članicama kako bi prikupile relevantne informacije te će dodatno ispitati prijavljene troškove otkrivanja bespilotnih letjelica u zračnim lukama u kontekstu provjere usklađenosti s jediničnim cijenama. Ovom Odlukom ne dovode se u pitanje nalazi i zaključci Komisije o troškovima otkrivanja bespilotnih letjelica.

(52) Kao odgovor na rusku vojnu agresiju protiv Ukrajine, koja je započela 24. veljače 2022., Unija je donijela mjere ograničavanja kojima se ruskim zračnim prijevoznicima, svim zrakoplovima registriranima u Rusiji i svim zrakoplovima koji nisu registrirani u Rusiji, a koji su u vlasništvu ili zakupu bilo koje ruske fizičke ili pravne osobe, subjekta ili tijela, zabranjuje slijetanje na područje Unije, uzlijetanje s njega ili njegovo prelijetanje. Te mjere dovode do smanjenja zračnog prometa u zračnom prostoru iznad područja Unije. Međutim, učinak na razini Unije ne bi trebao biti usporediv sa smanjenjem zračnog prometa do kojeg je došlo zbog izbijanja pandemije bolesti COVID-19 u ožujku 2020. Stoga je primjereno zadržati postojeće mjere i postupke za provedbu programa performansi i sustava utvrđivanja naknada u trećem referentnom razdoblju,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Ciljevi performansi iz nacrta plana performansi koji je Portugal dostavio u skladu s Uredbom (EZ) br. 549/2004, a koji su navedeni u Prilogu ovoj Odluci, usklađeni su s ciljevima performansi na razini Unije za treće referentno razdoblje utvrđenima u Provedbenoj odluci (EU) 2021/891.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Portugalskoj Republici.

Sastavljeno u Bruxellesu 13. travnja 2022.

Za Komisiju
Adina VĂLEAN
Članica Komisije

PRILOG

Ciljevi performansi iz nacrta plana performansi koji je Portugal dostavio u skladu s Uredbom (EZ) br. 549/2004, za koje je utvrđeno da su usklađeni s ciljevima performansi na razini Unije za treće referentno razdoblje

KLJUČNO PODRUČJE PERFORMANSI POVEZANO SA SIGURNOSTI

Djelotvornost upravljanja sigurnosti

Portugal	**Ciljevi djelotvornosti upravljanja sigurnosti, izraženi kao razina provedbe (razine od A do D prema EASA-i)**				
Predmetni pružatelj usluga u zračnoj plovidbi	**Cilj upravljanja sigurnosti**	**2021.**	**2022.**	**2023.**	**2024.**
NAV Portugal	Politika i ciljevi u pogledu sigurnosti	C	C	C	**C**
	Upravljanje sigurnosnim rizikom	C	C	C	**D**
	Osiguranje sigurnosti	C	C	C	**C**
	Promicanje sigurnosti	C	C	C	**C**
	Kultura sigurnosti	C	C	C	**C**

KLJUČNO PODRUČJE PERFORMANSI POVEZANO S OKOLIŠEM

Prosječna učinkovitost horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju

	2021.	**2022.**	**2023.**	**2024.**
Nacrt rutnih ciljeva u pogledu okoliša, za Portugal, izraženih kao prosječna učinkovitost horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju	**1,80 %**	**1,80 %**	**1,80 %**	**1,80 %**
Referentne vrijednosti za Portugal	1,80 %	1,80 %	1,80 %	1,80 %

KLJUČNO PODRUČJE PERFORMANSI POVEZANO S KAPACITETOM

Prosječno rutno kašnjenje ATFM-a u minutama po letu

	2021.	**2022.**	**2023.**	**2024.**
Nacrt rutnih ciljeva povezanih s kapacitetom, za Portugal, u minutama kašnjenja ATFM-a po letu	**0,09**	**0,13**	**0,13**	**0,13**
Referentne vrijednosti za Portugal	0,09	0,13	0,13	0,13

KLJUČNO PODRUČJE PERFORMANSI POVEZANO S TROŠKOVNOM UČINKOVITOSTI

Utvrđeni jedinični trošak za rutne usluge u zračnoj plovidbi

Zona naplate rutnih naknada u kontinentalnom Portugalu	**Polazna vrijednost za 2014.**	**Polazna vrijednost za 2019.**	**2020.–2021.**	**2022.**	**2023.**	**2024.**
Nacrt rutnih ciljeva povezanih s troškovnom učinkovitosti, izraženih kao utvrđeni rutni jedinični trošak (u realnim vrijednostima cijena za 2017.)	**36,13 EUR**	**34,88 EUR**	**65,82 EUR**	**40,78 EUR**	**40,37 EUR**	**37,87 EUR**